

De Kantelaar

Copyright © 2018 Dave Dröge

www.dekantelaar.com

ISBN: 9789402176452

De Kantelaar

Roman

INHOUD

Roof en vandalisme schokt de kunstwereld	6
Kunstsubsidie.....	7
De eerste zaterdagnacht	12
Bevende handen	24
Tergend langzaam.....	32
Hovenieren	43
De opoffering.....	52
Een allochtone krachtpatser	57
Topprioriteit.....	86
Knopen doorhakken.....	95
Entertainment.....	107
Niet lullen maar poetsen	115
Goedkeuring	141
Op de divan.....	154
Geduld is een schone zaak.....	193
Anticiperen	204
Julia's kunst.....	226
Kapitein van formaat.....	230
Een gewone man	254
Persona non grata	270
Verandering van koers	302
Liefdeloosheid.....	317
Middernacht	331
Timing.....	357
Hulpvaardigheid zonder hoogmoed.....	362
Oogappel	373
Kinderspel.....	383
Het heft in eigen handen.....	393
Duidelijkheid.....	411
Nasleep.....	414
Anekdotisch vervolg & optredens.....	427
Nawoord van de auteur.....	433

Dit boek omvat de geschiedenis van de Nederlander, en meer specifiek van de Rotterdammert, zoals hij leefde vóór de kante-ling. Het beschrijft de periode van de grote omwenteling en de aanleiding daartoe. In deze periode, een onzekere tijd zonder houvast, had hij het moeilijk. Hierdoor dreigde hij te ontsporen in populisme, een begrijpelijke en logische stap gezien de bij-zondere omstandigheden waarin hij moest zien te overleven. Een enkeling dacht dat de kunst de Nederlander, en meer speci-fiek de Rotterdammert, uit het slop zou kunnen trekken. Anderen zagen de huidige kunst als een onderdeel van het pro-bleem, als een verlengstuk van de bon-ton elite. Hoe het ook zij, de omwenteling kwam voor bijna iedereen onverwacht, maar niet voor Henk van Wijnen-Swarttouw en zijn liefvallige dochter: Julia.

Roof en vandalisme schokt de kunstwereld

Grote kunstroof in hartje centrum *Rotterdams dagblad, Eddy Hofs*

In de vroege zondagochtend vond een spectaculaire kunstroof plaats in het stadscentrum van Rotterdam.

Uit een monumentale woning tegenover museum Boymans van Beuningen werden enkele prominente kunstwerken waaronder een Henry Matisse, een Paul Gauguin, een Kees Verburg, een Charlotte Dumas en twee Lucian Freuds ontvreemd. Tevens werden waardepapieren, een dubbele boekhouding en andere bezittingen geklaard. De overvallers zijn hem, zo blijkt uit het onderzoek met speciale spysoftware in combinatie met de ‘no Tunnelvision’ tool van professor van Splunteren, gepeerd via de natte ballen, zoals deze futuristische, milieuvriendelijke koepels in de volksmond worden genoemd, waarna ze met een watertaxi in volle snelheid de Kop van Zuid hebben gerond om razendsnel door het havengebied te varen. Vermoedelijk zijn ze voor het Deltahotel te Vlaardingen op een speedboot overgestapt; hierna ontbreekt elk spoor. De watertaxi is onbeschadigd achtergelaten.

Kunstsubsidie

Annegreet nam zijn notulen op. Na dicteren van de boodschappenlijst, bestemd voor zijn huidhoudster, wachtte hij niet langer. Hij wuifde haar met een kort handgebaar weg, waarop zij gehoorzaam de map dichtsloeg, het blad op zijn bureau plaatste en zijn werkkamer verliet. Aan haar terneergeslagen blik wist hij dat hij zich kon verheugen op pittig nieuws. Zijn vingers gleden langs de nummers. Tot zijn schrik werd hij gedwongen een bladzijde om te slaan. Met zijn wijsvinger volgde hij de rap oplopende nummering. Zijn hoofd werd vuurrood, een zweetdruppel gleed parelend langs zijn voorhoofd. Hij opende de naamindex achterin het magazine, zocht zijn naam – H. van Wijnen-Swarttouw – en sloeg het blad open op de achter zijn naam genoteerde bladzijde. Maar liefst 327 plaatsen gekelderd! Aangeslagen, als geraakt door een losgeschoten giek, knalde hij zijn samengeknepen vuistje op de Quote 500, rende zijn werkkamer uit, sprong in zijn donkergroene Maserati en scheurde er als een bezetene vandoor. Schokkend stopte het antiblokkeersysteem zijn wagen, ruim over de streep. In zijn chaotische haast, zijn hoofd tolde van alle dingen te doen, zag Henk niet dat Cor Figeë uitbundig naar hem zwaaide. Het licht sprong op groen, waarop Cor Figeë overstak, terwijl hij begripvol en gegeneerd zijn hand liet zakken en zijn hoofd geforceerd afwendde van de bolide, de auto waarin Henk op zijn display zocht naar informatie. ‘Hoe kan ik zo stom zijn, de man heeft geen tijd te verliezen,’ mompelde hij in zichzelf gekeerd. Met van Wijnen-Swarttouw aan het roer hoopten Cor Figeë en zijn collega’s het faillissement af te wenden. Door zijn toedoen hoopten ze het havenbedrijf, de onderneming waar ze al meer dan vijftig jaar met

bloed, zweet en tranen voor ploeterden, te kunnen heropbouwen tot wat het ooit was geweest: kerngezond en florerend.

Cor Figeë, een onopvallende vijftiger, stiefelde richting de bouwkeet. Vandaag de dag beschikte hij over een vermoeid ogend lichaam. Zijn haar was grijs, zijn gezicht zat vol denkrimpels van het piekeren. Toch achtte hij zichzelf nog altijd in staat een aardige bokspartij winnend af te sluiten. Doordat de laatste hand werd gelegd aan De Puntzak wandelde hij noodgedwongen door de met rood-wit lint gemarkeerde tunnelbuis, beklad met graffiti. In het voorbijgaan bekeek hij de kleurrijke afbeeldingen. Gebiologeerd hield hij halt bij een karikatuur van zijn nieuwe chef, ironisch geschilderd en in zeventiende-eeuwse koopmanskledij gestoken. ‘Jan Pieterszoon Coen is terug,’ vermeldde de graffiti-artiest in bloeddorpen letters, ondertekend met Jules.

‘Heeft ie soms kunstsubsidie genoten?’ fluisterde Cor Figeë. Heeft deze judokus dit van mijn belastinggeld geschilderd? Cor kon zich nauwelijks beheersen. Wanneer pakken ze die lulakken aan? Ze kunnen amper schilderen en noemen zich doodleuk artiest. Zelf schijn ik over talent te beschikken in het *tragisch realisme*. dát is tenminste een ambacht. Maandenlang minutieus werken, keihard ploeteren, maar dan heb je ook iets, een schildering met intrinsieke waarde. De mensen luisterden niet en passeerden gehaast, duwden hem tegen zijn schouder alsof hij niet bestond. Verbeten dook hij opzij opdat hij hen niet hoefde aanraken. Toch kon hij de neiging te spreken over dit onrecht niet onderdrukken. Buiten zichzelf verhief hij zijn stem. Hoe halen die nepkunstenaars het in hun hoofd onze redder in nood, deze selfmade man, aan de schandpaal te nagelen?! Snappen ze niet dat Nederland achteropraakt, snappen ze niet dat bankroet dreigt? Begrijpen ze dan echt niet dat we een volgende Hongerwinter voor onze kiezen krijgen, dat de allesbranders onze

straten zullen vullen, zoals in 1941? Nederland wordt het Albanië van West-Europa! Met handen en voeten zette hij zijn woorden kracht bij, waardoor hij inmiddels de helft van de tunnelbuis in beslag nam. Een moeder met haar vierjarige zoontje rende met een boog om hem heen, trok haar kind angstvallig mee aan zijn arm. Met ferme pas sloeg hij rechtsaf. Boordevol adrenaline vervolgde hij zijn route, waar hij pas halverwege de ondergrondse tot zichzelf geraakte en, beschaamd voor zijn uitval, zweeg als vanouds. Vertrouwen, dat woord zong door zijn hoofd tijdens de metrorit tot aan De Harp, waar hij uitstapte en zich langs de Spido toeristenboten spoedde; vertrouwen op de goede afloop is het devies, prentte hij zichzelf in als een mantra, als een bezwering. Die Ferry functioneerde perfect! Zo kon hij de Maastunnel vermijden. Had van Wijnen-Swarttouw dit soms voor elkaar gebokst? Dat zou zomaar kunnen! Keurig op tijd aangemeerd verliet hij de veerboot. Deze Russische order betekende de redding van het bedrijf. Cor Figeë was de aangewezen man om het tot in de puntjes door te spreken. Vermijden van fouten was zijn levensdoel. Dat scheelde een slok op een borrel. Gretig te beginnen met werken, haalde hij het dossier uit zijn postvak. Achter zijn stalen, stevig geconstrueerde bureau – de afdeling metaal had eigenhandig enkele oersterke en roestvaste bureaus gefabriceerd – sloeg hij het dossier open. Volgens zijn chef zou dit alles slechts een formaliteit zijn; de Russische deal was in kannen en kruiken en Cor Figeë was de gelukkige, hij mocht 'm effe inkoppen.

Door de vermoeidheid van de afgelopen nacht kon Henk het zich niet meer herinneren. Toch spookte juist deze ene, prangende vraag – hoe was dit alles begonnen – door zijn hoofd toen hij de raffinaderijen aan de overkant van de Maas bekeek en wist dat hun verlichting zichzelf pas na zonsopgang zou uitschakelen.

Hij liet het zoveel mogelijk los en strompelde langs de kade met gietijzeren palen, ovaalvormig zwaar en sterk genoeg om het dikste touw aan te bevestigen. De logo's van ABN Amro, ING, Shell, Ballast Nedam en Nationale Nederlanden prijkten prominent op de voorstevens. Met drie van deze historische zeilschepen was hij al eens een weekend meegevaren, maar nu kon hij op geen van deze schepen meer een voet binnenboord krijgen! Hij wandelde voorlangs het Wereldmuseum met zijn karakteristieke balkon, de sierlijke gevelpartij en daaronder de, onder de kastanjabomen liggende, vierkanthobbelige kasseien die hem onaangenaam confronteerden met zijn ontgoocheling, de kater die hem al een uur of twee een helse pijn achter zijn vermoeide ogen bezorgde. Het liep uit de hand! Toen hij in zijn auto stapte merkte hij dat de derde aspirine enig effect sorteerde. Hoe lang hield hij dit vol? Zoals altijd reed hij een eindje om, een confrontatie vermijgend voor het hypothetische geval Julia onderweg zijn pad zou kruisen, langs Inntel, de Schiedamse dijk op, parallel aan het Havenmuseum tot aan het Maritiem en dan linksaf, de Witte de Withstraat in, daar waar zijn dochter tentoonstelling hield. Aan de overkant hing, zwierig weergegeven in koningsblauw neonletterdraad en toepasselijk op de muur van een bijkans failliete lingeriemaganaat, Andy Warhols tijdloze slogan *'in the future everybody will be famous in fifteen minutes'*. Even verderop werden de barokke contouren, de Arabische kleuren van hotel Bazar zichtbaar. Per abuis draaide zijn hoofd naar de overkant, naar zijn eigen winkelraam. Net op tijd wendde hij zijn blik er razendsnel vanaf, naar de andere hoek van deze roemruchte Rotterdamse winkelstraat. Nog zes maanden te gaan, beloofd is beloofd; het móést zaterdagochtend gebeuren, dat was onderdeel van het kunstproject dat Julia voor ogen had. Hij verliet de Witte de Withstraat en stak het kruispunt over, waar de straten van het centrum, of wat daarvan over was na de bom-

bardementen, zich nagenoeg uitgestorven blootgaven, terwijl de cafébezoekers – tenminste, de asociale onder hen – klunzig hun territorium markeerden, als bijna verslagen honden die het nog één keer probeerden, zo smeten ze hun rommel weg in een vruchteloze poging de macht te behouden, terwijl de controle over de situatie allang uit hun bezopen handen was geglipt. Het was precies zoals Henk zich voelde.

De eerste zaterdagnacht

De volgende avond stond de maan in vol ornaat boven de Maas, waardoor de vloedlijn nu steviger inbeukte op de kade. Er woedde een storm die de meeste wandelaars angstvallig deed besluiten hun huizen in te vluchten. Aanstellerig, ja, aangeslagen strompelde ik tegen de stormvlagen in omhoog. Het was inmiddels vier uur in de nacht toen ik de klok passeerde, gesitueerd aan het begin van de kade, op het kruispunt met de Westzeedijkbrug en de Parkhaven. Enkele liefhebbers van zware storm en regenval banjerden moedig door de Rotterdamse haven, doelbewust op zoek naar een confrontatie met de natuurkrachten. Ik mocht ze graag zien, die weerfanaten, maar was blij dat het park voor bescherming zorgde. Hier hadden de bomen hun diepgroene naalden behouden. Vaag herinnerde ik me dat een beroemde tuinarchitect dit park had ontworpen, maar aangezien mijn vermoeidheid minstens zo toesloeg als de windvlagen, kon ik zijn naam niet uit mijn geheugen opvissen. Ondertussen bleef er een zoemende toon, een diepe sonore brom, boven het park hangen. Het was alsof elk moment een vele malen hardere windvlaag kon uitbarsten in een gewelddadige, alles vernietigende kracht. Bij Parkheuvel besloot ik evenwel de kade op te gaan, want ik wilde deze winterse storm op zijn hoogtepunt trotseren, het water horen woelen, gutsen en schudden aan de vastgeketende schepen. Tijdens de ramp van '53 zal het er stukken heftiger aan toe zijn gegaan, bedacht ik, boven aangekomen en over de stenen rand glurend, daar waar de woeste watermassa haar wilde golfslag inbeukte op de ijzeren schepen met hun vuistdik gevlochten touw van metaalkabel. Om de storm te weerstaan greep ik me noodgedwongen vast aan zo'n sierlijke

lantarenpaal. De lichtjes kregen iets onheilspellends. Het altijd aan het werk zijnde havengebied van Rotterdam, een haven van wereldformaat, hield zich zo stil mogelijk, hopen dat de storm zou overwaaien. Door de storm gedwongen struinde ik via een omweg naar mijn bolide, langs de statige herenhuizen aan de Parklaan tot aan Veerhaven, om over de Schiedamse dijk en langs het Havenmuseum, dus via de gebruikelijke route, naar huis te rijden. Wilde ik haar daadwerkelijk niet tegen het lijf lopen? Of was er een andere reden? Hoe het ook zij, het gebeurde volslagen onverwacht. In een kort moment van onachtzaamheid draaide ik mijn hoofd naar de ruit en zag in een schok de tekst, levensgroot boven onze ingang in een zwierig edoch sjiek handschrift:

De Zaterdagnachten van Julia!

Pal voor de etalage van een van de meest prestigieuze, gerenommeerde kunstgaleries in de Witte de Withstraat, de onze, hing mijn liefvallige dochter van achttien lentes jong voluptueus te pronken in de nacht! Ik remde, zette per abuis piepend het parkeeralarm aan, stapte uit en staarde verbijsterd en radeloos vanuit een hoek van pak 'm beet vijftig graden naar het schilderij, waarbij mijn blik onwillekeurig, als in een reflex, een fractie van een seconde tussen haar benen belandde. Meteen verwittigde ik me ervan dat niemand me begluurde. Net toen ik opgelucht wilde ademen, iets dat nauwelijks lukte door de storm, schoot er iets voor mijn voeten weg. Een brutale zeemeeuw vloog woest slingerend, opgestuwd door de stormvlagen, tot boven mijn hoofd, de restanten van een Surinaams broodje vastgeklemd tussen zijn snavel, en scheerde voorlangs het balkon van de derde verdieping naar rechts, terug naar de Maas. Dan moest ie nog een flink stuk dwars tegen de storm in! De

blikjes en lege zakjes met het groene blaadje erop bevuilden de straat en rolden verder, opgestuwd door enkele dwarrelende windvlagen, tot waar ik ooit zo trots de galerie had geopend en waar nu mijn dochter onverbloemd, als een ontbloot schilderij van de kleinzoon van Sigmund Freud en met haar benen wijd gespreid, de stad voorzag van ‘baanbrekende’ schilderkunst. Een volgend moment, ik draaide eerst naar links en rechts om er zeker van te zijn dat niemand me zag, betrapte ik mezelf erop dat ik mijn hoofd schuin hield. Dit deed ik net zo aandachtig als wanneer ik door een van mijn fabriekshallen wandelde en de opstelling nog één laatste keer inspecteerde, controleerde of alles eruitzag zoals voorzien. Zo benutte ik deze uitgelezen mogelijkheid om als liefhebber in alle stilte te genieten.

Een zielige triestheid overviel me met weemoed.

De kleinzoon van de bejubelde en verguisde psychiater, een begenadigd schilder met een uniek talent alles waarheidsgetrouw te vereeuwigen; waarom had ze een imitatieschilder van precies zijn werk gestrikt? Julia hield niet van Lucian Freud! Wilde ze me daarmee confronteren, mijn slechte smaak tonen en haar gelijk halen? Of wilde ze dat ik haar verachtte, wilde ze mijn begeerte haar voor eeuwig bij me te houden ontkrachten? Was het uit een soort barmhartigheid of uit een sinister medelijden ontsprongen, dit onsmakelijke idee met haarzelf in een dubieuze en vooral onflatteuze, of toch in ieder geval veel te gewaagde hoofdrol? Wilde ze me pijn doen in de ijdele hoop dat ik mijn onmogelijke wensen opgaf? Onze afspraak was helder, daar kon ik niet onderuit: na cum laude afronden van het gymnasium mocht ze tijdens haar sabbatical de kunstgalerie gebruiken. Nog zes lange maanden te gaan. Het hek piepte en kraakte onder het natuurgeweld van de storm, maar verzaakte niet. Toen ik mezelf aanstellerig de marmeren trap optrok en deze woeste nacht letterlijk achter me wilde laten dichtvallen, hoorde ik hun

gestommel en gegiechel. Een confrontatie moest ik zien te vermijden, dus ik dwong mezelf krampachtig een voorbeeld te nemen aan het hek en niet te capituleren, beklom de brandtrap en sloop als een dief in de nacht mijn eigen slaapkamer binnen.

Een verdieping lager kon El Bachir zijn ogen niet openhouden, onderuitgezakt op de bank en verwarmd door het haardvuur. Dit in tegenstelling tot Julia, die ontspannen tegen zijn getrainde borstkas aanleunde en droomde van een ontmoeting met de Rotterdamse kunstenaar Kees Verburg. Dit project hield ze voorlopig voor zichzelf. Ze fladderde van het ene naar het andere idee, zonder vastomlijnd plan. Haar liefvallige blonde koppie, zoveel brutaler dan haar vader vermoedde, zat boordevol kunstuitingen, creaties en suggesties voor optredens. Bij hun eerste ontmoeting had Julia zich volgens afspraak geschminkt in de zijkamer, eigenlijk niet veel meer dan een rommelig hok. Daarna had hij haar geschilderd. Naderhand had ze zichzelf vol bewondering vergaapt aan zijn atelier, maar niet zonder haar lichaam te ontdoen van de kleurrijke poeders, niet zonder zich terug aan te kleden. In haar strakke jeans wipte ze voetje voor voetje langs alle opgestelde attributen. Ze hield halt. Aan de muur hing een krantenknipsel met een door Kees geschreven tekst. Julia las het aandachtig: 'Eder serieus kunstwerk is een nieuw tijdsgewricht, een scharnierpunt in de tijd, dat het voorgaande en het komende van elkaar scheidt en wederom verbindt. Serieuze kunst doorbreekt de stomme, onbeduidende rechtlijnigheid van de almaar voortschrijdende tijd, geeft hem souplesse en buigzaamheid, soms met een lichte knik dan weer met een forse knak. Serieuze kunst dwingt de tijd stil te staan en biedt de mogelijkheid tot contemplatie: de gedachtestroom moet onderbroken worden met ijkpunten waarmee men zich kan verhouden. De tijd is een rivier die voorbijglijdt - de rivier stroomt altijd naar het nie-

mandsland - kalm en gestaag of versnellend wild en bruusk, met gevaarlijke draaikolken en onderstromen. Zij is te allen tijde indrukwekkend, soms doet zij ons dobberend zacht mijmeren, dan weer weet zij ons hevig te beroeren. De rivier is een gedachte-stroom: sta stil bij deze rivier of alles wordt één pot nat. Bezie haar van de kant; zie de rivier en zie hen die zich mee laten sleuren in de maalstroom, want de meesten van ons wensen slechts onderdeel te zijn, één te worden met de rivier. Zij gaan plompverloren te water, denken zich te kunnen laven door zich aan haar over te geven. Zij menen dat meegaan met de stroom verlichting geeft, verfrist, zij dompelen zich onder, wagen zich in het diepe. Met vreugdekreetjes spatten ze elkaar nat en prijzen de superieure rivier en haar waterkwaliteit en temperatuur om uiteindelijk kopje onder te gaan. Wanneer zij één willen worden met de rivier dan maalt zij daar niet om. Het advies is: houdt u zich bij pootjebaden; ga nooit verder dan tot uw middel, houd gepaste afstand. Dat geeft overzicht en inzicht. Geef uw ogen goed de kost en weet dat indrukken uitgedrukt moeten worden om alles niet onopgemerkt voorbij te laten gaan. Weet dat in verlichte tijden - wij leven in een hel overgoten verlichte tijd, waar alles schijnbaar zonneklaar is - de duisternis zich alleen maar klein houdt en zich samenbalt in het donker. Vrees de kritieke massa van deze duisternis, onderdrukking van indrukken betekent gevaar! Weet dat onder het sprankelend, licht tinkelend oppervlak van de rivier de duisternis heerst. Weet dat hoe meer mensen zich overgeven aan de rivier, de kolkende massa almaar woester wordt. Het feestgedruis in de rivier is kortstondig. Weet dat alles begint met een vraagteken. Waar zijn de vraagtekens gebleven?

Julia strekte zich weldadig uit, liet haar hoofd vallen, de blonde haren over de leuning van de bank. Hier ga ik meer mee doen,

fluisterde ze tegen haar silhouet, terwijl ze staaarde naar het plafond waar de lichtval van de open haard speelde met haar schaduw. El Bachir was in slaap gesukkeld. Ook zijn hoofd hing achterover, de jonge mond halfgeopend.

De volgende zaterdagnacht oogde het water zilver. Een Siberische koudegolf had ruim voordat de lente doorbrak Rotterdam bereikt. Delfshaven leek op een nachtelijk schilderij van Anton Pieck. De kunstwinkeltjes aan de overkant verkochten hun beeldjes in beperkte oplage. Terwijl ik langs de vissersschepen en historische stoomboten wandelde, bestudeerde ik de gevels aan de waterkant en stuitte ik op een uithangbord van een overbekend biermerk: Pelgrim. Gretig stapte ik vanuit de ijzige kou over de eikenhouten drempel, want ik wilde niets liever dan de zorgelijke toestand rondom Julia de wacht aanzeggen. Hoe zou dat beter kunnen dan met drank? De zaak was afgeladen. Populaire muzieklanken verwarmde mijn innerlijk. Mezelf naar de bar geworsteld schoot een kruk vrij naast een rondborstige dame. Dorstig naar alcohol bestelde ik twee jenever.

‘Is die voor mij, ouwe kwibus?’

Zo diep in de nacht, met deze vrolijke meezingers en gastvrije entourage, negeerde ik deze brutaliteit en schoof een glaasje haar kant op, hief de mijne de rokerige lucht in, sloeg ‘m in één keer achterover en vroeg: ‘Nog eentje?’ Uitgeput wenkte ik daarop de ober. De energie ontbrak hem te attenderen op de wetgeving inzake rookruimtes.

‘Hèh, waarom hebt ik jou nooit nie gezien hiero?’ toeterde ze in mijn oor. ‘Nou, proost... op je gezondheid, ouwe!’

‘Dank je, insgelijks!’ riep ik. Het viel me op dat ze de zonnebank bezocht, tenzij ze recent een safaritrip had genoten. Haar hemd, zwart zonder mouwen met een popartachtige afbeelding van een grijsblauwe kat, zat zo strak om haar mollige lijf dat haar

vrouwelijke vormen uitpuilden van souplesse. Haar aanwezigheid, haar grove manier en rondborstige barkrukstandvastigheid, ik kon er niet precies mijn vinger op leggen wat me aantrok. Haar bravoure, een natuurlijk zelfvertrouwen, ingegeven door rechtdoorzee zijn, terwijl ze wist wat er omging in de bezopen koppen van zeemannen die ze urenlang had geanimeerd; er straalde een zekere realiteit van het Rotterdamse straatleven vanaf, ik denk dat dit het was. Als je iets té graag wilt, verlies je de realiteit uit het oog, daar moet je voor waken, Henk, sprak ik mezelf vermanend toe. Toch kletsten we er vrolijk op los toen een bokser zich tussen ons wrong, een jongeman in de bloei van zijn leven, maar als bokser leek hij op zijn retour: zijn neus en rechterwang flink gehavend, zijn gezicht toegetakeld met putten, deuken, bloeduitstortingen en bulten. Zou dat ooit goedkomen? Ik vroeg of hij de bokswedstrijd gewonnen had. Daarop sloeg hij zijn arm om haar vrouwelijke schouderpartij vol bruinrode sproeten en keek me wazig aan. Vermoedelijk door gebrek aan intelligentie, schoot het wraakzuchtig door me heen. Het duurde zo lang dat ik de neiging kreeg me om te draaien. ‘Op punten verloren,’ zei hij eindelijk en bestelde drie bier.

‘Boks je al lang?’ vroeg ik nieuwsgierig en lichtjes aangedaan. Daar moesten ze om lachen, geen idee waarom. Hij als een boer met kiespijn, elke beweging in zijn gezicht was pijnlijk, en zij zonder inhouden, als een café dame die diep in het glaasje zat. Toen ze als kinderen begonnen te smoezen, goot ik mijn glas achterover.

‘Ik snapt die vraag Willem,’ zei ze, ‘meneer hebt gelijk. Het klopt toch ook?!? Zo ziet het eruit. Je moet naar een dokter. Gelooft ons maar!’

‘Je weet dat ik dat niet doe,’ antwoordde hij en bestelde een drietal jenever. ‘De klojo’s! Ik krijg ze wel, die gluipeerds!’

De ober zette de glaasjes voor ons neer. ‘Tuurlijk, John,’ zei hij en knikte opzichtig en vertrouwenwekkend van nee. Ik glimlachte zowaar, schrok ervan en bracht mijn mond terug in standje onweer.

‘Klojo!’ riep John, terwijl we de jenever achterover goten.

‘Wat is er gebeurd dan, joh?’ vroeg ik, want ik kon zonder moeite mijn bekakte manier van spreken mengen met plat Rotterdam. Vooral na enkele jeneveren lukt dat perfect.

‘Die vuilakken hebben me te pakken gehad en mijn telefoon gejat, luilakken zijn het, lafbekken!’

‘Het zijn inderdaad klojo’s, Willem,’ zei Johanna. ‘Maar dat is slechts een kleine groep binnen hun gemeenschap!’

‘Tuig is ’t. Ze moste ze allemaal terugsturen. Die klootzakken krijgen mij niet klein. Willem zegt wat ie wil!’

‘Ben je ze zomaar tegengekomen?’ vroeg ik.

‘Ze hebben me gevolgd vanuit die kroeg aan de overkant, stelletje lafaards. Willem houdt zijn bek voor niemand!’

‘Hier heb je een theedoek met ijs,’ riep de barman tegen het gepensioneerde animeermeisje. Tenminste, ik mocht toch hopen dat tante Jo met pensioen was.

‘Ik zou de dokter raadplegen. Het ziet er behoorlijk ernstig uit,’ opperde ik goedbedoeld.

‘Denk je, r a a d p l e g e n? Het trekt vanzelf weg!’ riep hij en griste zijn fles Pelgrim bier van de bar. Johanna beantwoordde zijn vragende blik niet, waarop hij aangeslagen de kroeg in strompelde.

‘Ach joh, Willem was dronken gisteren, dan ken ie zich niet beheerse, weetjewel. Die gasten zijn verhaal komme hale, hè. Nou, proost ouwe! Op je gezondheid!’

Onder genot van een volgende borrel vervolgden we ons openhartige gesprek, waarop ik Johanna vertelde over mijn dilemma. Tot mijn verbazing wist ze behoorlijk veel van kunst, en

dan niet alleen van de recente kunstroof in de Kunsthal of van de aan lagerwal geraakte kunstenaars die bezopen naar haar borsten hadden gegrepen! Ze had een flink aantal schatrijke kunsthandelaren en armzalige kunstenaars leren kennen, zo in de loop der jaren. Nu deed ze het rustig aan: inmiddels werkte ze enkele avonden in de week als barjuffrouw van dezelfde animeerkroeg waar ze jarenlang vóór de bar haar trucjes had vertoond.

‘De tijden zijn echt veranderd, niet meer gewoon joh... Echt nie Henkie! Het respect, de gezelligheid en de kameraadschap is verdwenen en vervangen door een harde, cynische wereld met mensen zonder Rotterdamse humor. En zonder grenzen heh... uit Oost-Europa komme die meissies. Die werke nie voor hun eigenste plezier zoals in mijn tijd. ‘Het is een stukkie moeilijker voor die meiden, weetjeniet?’ vroeg ze, maar voordat ik kon antwoorden vervolgde ze: ‘Ik hebt echt met ze te doen, Henkie! Het zijn diep van binne lieve meissies. Mensen zoals iedereen, jij en ik! Ze kenne d’r ook niks an doen!’

Daarna barstte ze pas daadwerkelijk los: een stortvloed van woorden overspoelde me met zielige weemoed, verlangend naar rust. In háár kroeg hadden ze het goed, zo vertelde ze apetrots. Bij háár hadden ze het zelf voor het zeggen en bleef het bij animeren, dus gezellig meepraten, aandacht geven en een lolletje maken in ruil voor een duur drankje.

Spaans benauwd dat ze een term als ‘in die goeie ouwe tijd’ eruit zou gooien, vroeg ik: ‘Zijn ze allemaal zo keurig en braaf bij jou in die tent? Of zit je me te dollen?’

Jôh, schei uit, het is een vak! Wat die meiden buiten de deur doen, weet ik ook niet. Ze werken hard, er wordt veel van ze verwacht hêh; dat ze in een portiek of weet ik ’t waar voor een wip gaan, hoeft ik niet te wete. Vrijheid blijheid, joh. Niet dan?! Ik wil niet net doen alsof alles vroeger beter was, Henkie. Dat is

onzin natuurlijk, heh, zo zit tante Jo niet in mekaar! Het is nie te gelove wat die meissies nu motte doen voor hun poen. Kolere!

‘Ah ja... dat zal ook wel. Je hebt gelijk.’

Achter ons werd geduwd. Ik zette me met gestrekte armen af tegen de barrand en duwde de menigte terug de kroeg in. ‘Die is lijf. Neem eens ’n pil, joh!’ hoorde ik roepen.

‘Dat meissie van je... Julia, is het niet? Die wilt wat van je... die wilt jou iets vertellen. Geloof tante Jo maar op haar woord. Ze weet best dat je haar kunststukkie bekijkt. Hèhè, het hangt midden in de Witte de With, in jullie eigenste galerie. Dat ken niet anders, Henkie!’

‘Zou je denken?’

‘Tante Jo weet gewoon alles joh,’ zei ze en glimlachte op haar rechtdoorzee manier. Ze wist hoe vitale mannen op respectabele leeftijd te charmeren.

‘We bestellen er nog twee,’ opperde ik, maar de strenge ober pareerde dit idee. Verslagen pakte ik de stapel bankbiljetten uit mijn broekzak, de helft dwarrelde de kroeg in. Willem snelde behulpzaam toe. ‘Zo slecht gaat die zaken niet!’ riep hij en dook tussen een wirwar aan spijkerbroeken, waar hij kruipend de helft in eigen zak liet glijden.

‘Voor de bühne gaat het altijd perfect,’ mompelde ik aangeslagen.

‘Gaat weg,’ riep Johanna. ‘Das veel poen, ouwe! Een berg pegels! Harde cash, Henkie!’

‘Oké dan, je sjheb gelijk,’ antwoordde ik met dubbele tongval, bedankte Willem met een flinke fooi en waggelde naar buiten, de ijzige kou in.

Delfshaven oogde nog immer pittoresk als Anton Pieck. Als in een roes wandelde ik naar mijn kantoor in de Veerhaven, waar ik voor een van mijn auto’s halthield. Na enkele malen tevergeefs

aanklikken van de afstandsbediening – weigerde dat stukje technisch vernuft door de vrieskou of had ik de verkeerde sleutel te pakken? – besloot ik met mijn stomdronken harses zowaar verstandig te zijn. Nieuwsgierig en tegelijk bezorgd over de nieuwste kunstuiting die ik zou aantreffen, nam ik een korte wandelroute naar de Witte de Withstraat. Julia wil me dus iets vertellen! Een dochter die op zo'n manier communiceert is prachtig, een kenmerk van een uitzonderlijke band, bedacht ik toen piepende banden, de luidspeakers op volle oorlogssterkte, de hoek omzeilden. In het voorbijgaan zag ik een paar blowende jongemannen en een tweetal meiden, waarvan eentje me observeerde alsof ik haar vader was. Gepikeerd staaarde ze me na met een nergens op gebaseerde verwijtende blik van een verwend kind, en nam een haaltje van haar pretsigaret. Ik wandelde verder. Ergens halverwege zette ik voet in de roemruchte winkelstraat, waardoor ik een stuk naar rechts moest lopen om bij onze winkel te komen. Ruim voordat ik deze bereikte zag ik de menigte. Haar tweede raamplaatsing en nu al populair? Een groepje uitgaanders stond in een halve cirkel voor onze kunstgalerie, alsof er een ordinaire straatartiest optrad! Ik probeerde tevergeefs te zien wat zich in onze etalage bevond; zoveel belangstelling had Monique haar collectie nooit mogen genieten! Omzichtig schuifelde ik achterlangs, zodat ik kon meegluren. Enkele zwart-wit foto's vulden onze galerieruimte, prachtig opgesteld in een hoek van vijfenveertig graden van elkaar afgewend op verschillende hoogten – de leliewitte sokkels leken welhaast te zweven. Julia stond erop afgebeeld in een zelfportret, de camera losjes in haar hand, als een gevierde pornoster, maar toch ook weer niet, alsof ze speelde met haar imago van fotomodel annex sekssymbool; een parodie op eisen die de maatschappij stelt aan jonge vrouwen om zich sexy te kleden en verleidelijk te gedragen, een kritisch werk? Je zag overduidelijk dat ze zichzelf

fotografeerde, in compromitterende poses, uitdagend voor de spiegel, haar spillebenen uitvergroot in beeld. Haar liefvallige gezicht toonde zich in een vorm van overacting vermengd met agressieve onverschilligheid. Werde het haar opgedrongen? Het had iets aanstellerigs en artificieels. Toch kon ik begrijpen waarom dit als kunst werd bestempeld: enkele ogenschijnlijk simpele zwart-witfoto's die op porno leken, maar meer betekenden. Maatschappijkritiek door groteske overdrijving en karikaturale uitvergroting? Prima kunst of niet, ondertussen lag Julia, mijn meissie, in halfnaakte poses onze etalage te vullen, en stond een groepje jongemannen met een slok op, een enkeling zelfs met vriendin aan zijn zijde, verlekkerd naar haar wijd opengeslagen benen te staren, haar knieën half opgetrokken gehuld in een panty waarvan de binnenkant onherkenbaar zwart toonde!

Bevende handen

Henk had de laadklep van zijn BMW 5i stationcar geopend en de onderdelen uitgestald in het grind gelegd. Een rolstoel in elkaar zetten bleek stukken minder eenvoudig dan zo'n apparaat ontmantelen! Wesseling staaarde vanuit de passagiersstoel voor zich uit, de leegte in. Het voetbalveld, het witgeschilderde hekwerk, dit alles vervaagde toen vanuit het niets geuren van lang vervlogen jaren opdoemden. Zijn bejaarde neusvleugels vulden zich met de realiteit van het verleden. Al rap hoefde hij zijn ogen niet te sluiten; in zijn geestesbeeld verscheen die cruciale pot tegen Quickboys, het kampioensduel. Het publiek stond langs de kant te klappen en joelen. Na zijn beslissende goal, een seconde voor het eindsignaal, trok hij in extase zijn Oranje Zwart T-shirt uit, spurtte het halve veld over, draaide zijn voetbalshirt in het rond en slingerde het, aangekomen bij de tribune, zo ver mogelijk het uitzinnige publiek in. De champagne knalde uit de fles; ze tilden hem op en droegen hem op handen naar de kantine, waar de fans hem en zijn medespelers onder bloemen en felicitaties bedolven. Het voltallige bestuur stond keurig opgesteld te applaudisseren, allen in driedelig pak gehesen en met een hoge herenhoed balancerend op hun kruin. Mensen klaptten en lachten uitzinnige tranen van vreugde. En dat alles in oorlogstijd! De mentale ontlading was immens, af te lezen aan de woeste arm-bewegingen van Wesseling. Ondertussen had Henk het voor mekaar gebokst. Tenminste, een voorbijganger was hem te hulp geschoten. Wesseling in erin gehesen, de bolide via het elektronische alarm gesloten, duwde hij de rolstoel tot over het grindpad langs het modderige oefenveld. De zwaar geworden bal zat onder de klei toen ie onder Wesseling verdween, vastgeklemd

onder de vooras. Elenoor gilde en tierde dat ze de bal nú terug wilde... anders zou ze de politie roepen, zo dreigde ze witheet, kokend van woede. Haar schelden hield aan, alsof ze het niet kon laten. Het jongetje trok zich er niets van aan, rende op Wesseling af, dook behendig onder het witgeschilderde hekwerk en vroeg verlegen of hij de bal vanonder de rolstoel mocht halen.

‘Hoe heet je?’ vroeg Henk.

Elenoor bezwoer de hulp van politie in te roepen, gilde hysterisch ‘houdt de dief!’ en ‘ze pakken mijn buurjongen en stelen onze ball!’. Daan probeerde haar gerust te stellen, iets dat van zo’n afstand niet lukte. Stond hij dichterbij, dan had het ook bar weinig kans van slagen gehad. Zo was Elenoor, ze paste niet in een hokje. Op haar was, ook door professionals in de psychiatrie, geen label te plakken.

‘Daan,’ antwoordde de jongen en wiebelde ongeduldig op zijn hardleren kicksen. ’s Nachts droomde hij ervan te voetballen met het nieuwste model, gemaakt van superzacht Taurusleer. Hij moest nodig plassen en wilde de bal hebben.

‘En je achternaam?’ vroeg Henk.

‘Figuee, meneer. Daan Figuee dus...’

‘Hmm... Figuee, Figuee,’ mompelde Henk. Er schoot hem niets te binnen. ‘Oké, pak je bal dan! Kom op!’

Dat liet de jongen zich geen tweede keer zeggen! Hij dook onder de rolstoel en reikte met zijn uitgestoken armpje zo ver hij kon. Zijn hand gleed weg, de bal zat vaster dan gehoopt. Hij trachtte hem zo ver mogelijk in te deuken. Het lukte! Met vuurrode koontjes, de bal voor alle zekerheid met een prachtige effectboog meteen naar Elenoor geschoten, stond Daan pal voor Wesseling apetrots doch verlegen te grijnzen. Zijn oranje-zwarte T-shirt zat onder de modder. Wesseling keek hem wazig aan, afwezig. In gedachten was hij bij zijn eigen jeugd aanbeland. ‘Duiken! Die moffen schieten je overhoop!’ schreeuwde hij.

‘Kom je naar het eerste elftal kijken?’ vroeg Henk. Ondertussen gaf hij zijn oom een paar geruststellende tikken op zijn schouders, wetend dat dit hem kalmeerde.

‘Ja, mijn vader speelt mee.’

‘Oh! Nou, vooruit dan jochie. Ze gaan beginnen!’ riep Henk en duwde de rolstoel met de te vroeg juichende oom naar voren. Nog niet aan de zijlijn stak Wesseling beide handen theatraal te lucht in, terwijl zijn clubsjaal in de onvoorspelbare windvlagen woest heen en weer wapperde. Een handjevol stormvast publiek applaudiseerde. De eerste doelpoging van Cor Figeë, een verwoestend schot vanaf zeker dertig meter, werd na een snoekduik ternauwernood overgetikt door de doelman van Quickboys.

Daan was vliegensvlug onder het hekwerk geschoten, het modderige oefenveld op. Wilde Elenoor naar de wedstrijd kijken? Plotseling wenste ze allereerst een roze koek. Daar, zo besefte de jongen, was ze met geen tien paarden vanaf te brengen. Hoe hard zou ze gaan gillen, wanneer hij voorstelde de wedstrijd tot de eerste helft te volgen? Eenmaal in de kantine tekende Elenoor poppetjes in de beslagen ramen. Buiten klonk luid gejuich, de menigte applaudiseerde. Hadden ze gescoord? Een doelpunt voor de thuisploeg? Daan rende naar buiten en sprintte naar een plek waar hij de wedstrijd kon zien, al was dat grotendeels door het visnet. Onderweg nam hij een hapje. Cor Figeë legde de bal op de penaltystip. Hallo! Wie heeft deze stip geverfd? Jeetje nog aan toe, welke terreinknecht is hier bezig geweest! Zo goed en zo kwaad als dat lukte, eigenlijk was het ondoenlijk, legde hij de bal neer. Hij wilde al naar achteren lopen, vijf afgemeten passen, toen hij zag dat de bal lichtjes bewoog. De scheidsrechter floot. Cor Figeë zette een paar passen terug en bukte wederom naar de zwart-witte bal. Een verkeerde balplaatsing kon hij zich niet veroorloven! Het publiek joelde, die verrekte fans van Quickboys ongetwijfeld. Hij deed er

bewust een schepje bovenop. De bal zal doodstil liggen, anders geen penalty van Cor Figeel! Tjonge, die stip was zo slecht gekalkt, dit zou verboden moeten worden! Wie had dit gedaan? En vooral, wat doe je eraan?! Zo goed en zo kwaad mogelijk plaatste hij de leren bal noodgedwongen half naast de witkalk. Dat leverde esthetisch gezien een niet zo fraai plaatje op, maar wat kon hij anders ondernemen? Cor was niet opgeveerd of de scheidsrechter floot opnieuw, een stuk fermer dan de eerste keer. Nu niet inhouden, daar heeft niemand wat aan! De aanloop... gevolgd door een verwoestend schot waar Ronald Koeman van zou glunderen, zo snoeihard knalde de bal op de doelpaal. De afketsing terug in het veld had zo'n kracht dat de bal langs hem vloog, waarop een verdediger hem blind over de zijlijn schoot, de gure, regenzware lucht in. Door een rukwind werd de voetbal meegezogen en met een slinger gedropt op het oefenveld. Een doffe knal. Daan sprong, het restant van zijn roze koek in zijn hand geklemd, onder de balustrade, rende door de modderpoel en zag dat de bal weliswaar onder de modder zat, maar op een droog stukje grond lag en niet al te topzwaar was, waarop hij tijdens zijn aanloop calculeerde dat een boogbal met de buitenkant van de wreef tot de mogelijkheden behoorde. In zijn fotografische geheugen de positie van de goal bewarend raakte hij de bal zo perfect dat deze, ondanks de onmogelijke hoek, keurig het doel van Quickboys indraaide. Temeer daar de keeper net een slok uit zijn bidon nam en bukte om zijn handdoek uit zijn tas te pakken, was het een koddig gezicht. Elenoor, net uit de kantine gelopen, riep 'Goal!'. Het publiek schaterde en klapte. De jongen zijn hoofd liep vuurrood aan, als versteend bleef hij staan in die modderpoel; alles zat onder de drab en nattigheid. De wedstrijd ging verder, het publiek keerde zich van hem af, de elftallen vervolgden hun strijd. Hij nuttigde een laatste hap. Het smaakte niet, hij hield niet van roze koeken. Waarom had hij er eentje

genomen? Durfde hij geen andere versnapering te nemen, had hij zo onbewust een scheldkanonnade van Elenoor vermeden? Na afloop van de voetbalwedstrijd bezocht hij de kleedkamer. De wasem van de douchedampen belette hem het zicht. Het rook zo sterk naar middelen tegen verkrampde spieren en gewrichtspijn dat hij nieste. De geur prangde pijnlijk en toch aangenaam in zijn neusvleugels. Overdonderd door de baldadige sfeer en entourage van de mannen schudde hij verlegen zijn hoofdje toen hij werd aangeschoten door een teamspeler.

‘Gefeliciteerd, ik hoorde dat je mag voorspelen voor Feyenoord?’, vroeg de keeper en keek hierop verwachtingsvol, maar gereserveerd en zonder vertrouwen naar de overkant.

Cor Figeë reageerde niet. Veel te druk bezig met het inruimen van zijn voetbaltas was hem de vraag ontschoten. De schoenen liet hij erbuiten: nog steeds te modderig, ondanks het afslaan van het klamme gras en harde boenen in die schoenbezem. Hij lijnde de sokken uit, op de millimeter gelijk naast de netjes gevouwen voetbalbroek, het trainingspak keurig daaronder: zwart naast zwart, soort bij soort. De immense concentratie leverde een puike tas spullen op. Bestonden er wedstrijden kleding inpakken na het voetballen, dan won hij op afstand van de concurrentie! Toen alles gereed was, begon hij zijn monoloog over het werk, over de gunstige vooruitzichten. De onzinnige kritiek als zou de heer Van Wijnen-Swarttouw een gladjanus zijn, een brutale investeerder die over lijken ging, wuifde hij weg als schandelijke laster en smaad. Cor Figeë had niet door dat hij hiermee de tekst herhaalde die Henk zijn pr-manager bezigde. Had hij het wel degelijk in de smiezen, het zou hem niet deren; de waarheid dient verteld en met hand en tand verdedigd, ook in de kleedkamer, ook na een gelijkspel. Wat zeg ik? Juist in de kleedkamer! Dat is altijd zo geweest. Met trots vertelde hij hoe zijn collega’s van de ondernemersraad de anderen hadden overtuigd tien procent in

te leveren. In een pittige, ja, in een loodzware vergadering hadden ze dit voor elkaar gebokst. Hun enige kans te laten zien solidair te zijn en geloof te hebben in Henk zijn kwaliteiten en bravoure, zijn exceptionele inzichten en *last but not least*: zijn helicopterview. Na afloop wimpelde hij de suggestie een biertje te drinken af. Er was geen tijd te verliezen. Keurig volgens de verkeersregels reed hij naar huis, al schold hij zo nu en dan op de vele stoplichten die, het zou eens anders zijn, immer op rood sprongen wanneer hij arriveerde. Elenoor en Daan stapten uit en zwaaiden hem verbouwereerd na. Even later bereikte hij de Waalhaven, zijn kantoor, waar hij de aktetas uit de kofferbak haalde, pal naast de voetbaltas afgemeten vastgepind met een springtouw. Daar kon niets mee misgaan. Nu de vergadering nog. Met bevende hand nam Cor Figeer een slok. Hij hoopte dat het niemand aan tafel opviel hoe zijn linker ooglid tikte. De stress, de lange dagen en boven alles de verantwoordelijkheid zo'n belangrijke klant te ontmoeten, een account waarmee de zaak voorlopig kon worden gered, ging niet in zijn kouwe kleren zitten! De Russen, alle drie met rooddoorlopen ogen, geboden sterke koffie. Cor Figeer knikte verontschuldigend, stamelde 'yes, yes of course,' en kneep in het hengsel van de koffiekkan tot ribbels een striem in zijn handpalm kerfde. Waarom had Nel niet bijgevuld? Het irriteerde hem mateloos, dat gebrek aan discipline en inzicht! Begreep ze niet waar het om draaide? Had Nel geen besef van de belangrijkheid van dit project? Dit viel hem bitter tegen. In de keuken schuifelde ze achterlangs terwijl hij bezeten boenend de koffiekkan spoelde. Ze raakte hem bijna aan, net op tijd kon hij zijn schouder wegtrekken. Verbeten, op zijn tanden knarsend, nam hij zich voor met haar te praten als alles achter de rug was. Er moest een verklaring zijn voor haar gedrag, zo kende hij haar niet! Had ze soms problemen thuis, met haar man of

kinderen, puur en alleen omdat het zondag was? Werk gaat altijd voor, hèhè, dat is logisch. Zonder werk geen broodbeleg!

Teruggekomen in de sober ingerichte vergaderzaal – ook hier stonden zelf gefabriceerde tafels zonder aansprekend design – excuseerde hij zich beleefd. De Russen negeerden hem gemakzuchtig. Drie keer, met enkele seconden tussenpauze, herhaalde hij zijn excuses. De middelste Rus tipte het tabletscherm aan, de andere twee brabbelden iets in het Russisch. Cor Figeo schonk de koffie en plaatste de kopjes keurig bij zijn gasten, vroeg vriendelijk of alles naar wens was, of ze soms suiker of melk wensten. Enige norsheid hoort bij hun cultuur, dat is schijn. Het lijkt zo omdat wij hun gewoonten en gebruiken niet kennen. Wanneer ze loskomen verandert dit. Als klap op de vuurpijl haalde hij de relatiegeschenken tevoorschijn. Bij elk van de drie Russen plaatste hij een prachtig delfts blauw molentje en een schitterend setje klompjes; verfijnd geschilderd vakwerk. Nukkig namen ze kennis van zijn presentjes. Toen Cor Figeo voorstelde te beginnen schenen ze hem niet te horen. Moest hij harder praten, zo hard als zij zelf converseerden? Tikken met zijn lepeltje? Nee, dat zou onbeleefd zijn! Overdreven kuchen dan misschien? Veel te opvallend en brutaal. Wat te doen?! Jammer dat er geen Russische collega's op de zaak rondliepen, dat zou handig zijn geweest! De meerderheid van alle Rotterdammers behoort nu tot de allochtonen. Het zijn er zoveel dat je als autochtoon in de minderheid bent. Zelfs onze nieuwe koningin feitelijk. Nee, dát is het probleem niet. Het woord allochtoon kan worden afgeschaft. En ze verrichten prima arbeid, altijd al gedaan. Maar waar we ons terecht zorgen om maken is die minderheid met criminaliteitscijfers, die groep die alle positieve discriminatiesubsidies opeist, ondanks de op de vrije universiteit opgeleide imams en noem maar op. Zelfs dan weten ze te ontsporen! Ondertussen

kost het bakken bijeengeschraapt gemeenschapsgeld, maar het helpt niets! Een vrouw in een rok is een hoer, zonder hoofddoek is ze een schande, een ongelovige is fout en een homo is ziek en moet dood, zo schrijft hun subcultuur dat voor, een cultuur waar ze krampachtig aan vasthouden met verplicht dubbel paspoort, luxueus wonend in Nederland waar ze gretig misbruik maken van naar hun geboorteland gestuurde kinderbijslag voor kinderen die alleen op papier bestaan. Kortom: het is dus niet zozeer hun eigen schuld, bedacht Cor Figeë genuanceerd. Normen en waarden verschillen, dat heb je altijd. Het had zo mooi kunnen zijn, maar Russen hebben we niet in huis.

Nerveus schuddend morste hij koffie op de multomap, opengeslagen op het zorgvuldig opgebouwde dossier van dit vitale project. 'Potverdorie!' schreeuwde Cor Figeë, schrok van zijn eigen stemverheffing en inspecteerde ineengekrompen de schade. Schichtig tuurde hij in het rond, zijn hoofd laag tussen zijn schouders. Voor het eerst sinds hun komst reageerden de Russen. Ze mompelden iets en trokken hun stropdassen recht. De middelste Rus stopte de tablet in zijn aktetas.

Tergend langzaam

De kater sloeg hard toe: als een linkse uppercut gooide hij me terug op bed met stekende pijn tussen mijn oogkassen. Wanneer ik piekerde over de communicatieve boodschap die er school in de nieuwe kunstuiting van Julia, werd de pijn onhoudbaar. Daar moest ik subiet mee stoppen. Nukkig nam ik twee aspirines in, goot morsend een paar extra slokjes water achterover en sloeg het dekbed over mijn hoofd. Haar zwart-wit fotobeelden brandden op mijn netvlies. Als afleiding sprong ik uit bed en fabriceerde een gezond ontbijt met gekookte eieren, gemengd fruit en verse jus d'orange. Monique was me ontvallen en Tatjana liet met de dag vaker verstek gaan – ze kwam nog elke keer met een gegronde reden aanzetten, dus ik kon haar technisch gezien niet ontslaan zonder dat het me geld zou kosten. Noodgedwongen kookte ik nu zelf. Dat beviel boven verwachting goed. Aan dit ontbijt had ik niet genoeg, daar kan een mens niet op leven, dus ik plaatste het Chinese porselein, gevuld met zalmoot die was gebakken in een vleugje citroen, op de witteken tafel van Jan des Bouvrie en zag tot mijn ontzetting dat in Buitenhof wederom niet werd gerept over het immigratieprobleem in onze havenstad: toch een van de grootste havens ter wereld! Ook in de herhaling van 'boeken' van de VPRO zag ik dezelfde gezichten. Dit vond ik zo mogelijk nóg pijnlijker. Geen uitzonderlijke schrijvers met een andere, spraakmakende visie, nee hoor, wederom iemand uit dezelfde gezapige klik mensen die elkaar de hand boven het hoofd hielden, alsof Nederland bestaat uit de Amsterdamse grachtengordel en 't Gooi. Geërgerd klikte ik de uitzending weg. Hoe lang zal het duren eer de hele zaak ontploft? Een jaartje of twee á drie, langer niet. De huidige

crisis wordt mede veroorzaakt door deze onbuigzaamheid in de culturele sector. Wij ondernemers doen dit stukken beter; bij ons is creëren, ter discussie stellen en uitdagen van de status quo een kernactiviteit! Een vanzelfsprekendheid, dat is het! Vernieuwen zit in ons ondernemersbloed. Die mediawereld moet op de schop, de botte bij erin! Toch was het niet mijn gewiekste manier van zakendoen of mijn bevologenheid voor deze sociaaleconomische problematiek, maar de liefde voor kunst en meer specifiek voor onze kunstgalerie in de Witte de Withstraat, waar Monique haar hart van opbloeide. Haar enthousiasme had me overtuigd deze galerie aan te schaffen en onze liefde te complementeren met kunst: een fatale vergissing! En nu, in deze nawinterse dagen waarop iedereen reikhalzend uitkeek naar een verwarmende lentezon, viel het me zwaar dat zij er niet bij was om te genieten van de uitzonderlijke prestaties van Julia. Natuurlijk, haar werk was provocerend, maar dat was het ergste niet. Ik sloot mijn ogen en zag hoe Monique het openingslint doorknippte. Dit verjaardagscadeautje, deze kunstwinkel, bleek een schot in de roos. Misschien mijn laatste ooit aan haar adres?

Op het moment dat ik meewarig een eerste hap wilde nemen stormde Julia de trap af, achterna gezeten door een jongeman van buitenlandse komaf. Een Marokkaanse jongen zo te zien! Mijn hart sloeg over, maar ik verzaakte niet en vroeg of ze iets wilden ontbijten, prepareerde het en zette het netjes naast mijn inmiddels lauwe zalmoot. De jonge Marokkaan deed zich alleraardigst voor, een meevaller. Mijn gedachten gingen echter uit naar Julia en haar kunstwerk. Wat wilde Julia mij vertellen? Wilde ze mij verduidelijken dat ze een zelfstandige vrouw geworden was, eentje die haar eigen keuzes maakte? Dat ze haar eigen vriendjes koos en niet meeding in de schoonheidsidealen van de fotomodellenwereld, maar daarmee speelde zoals zij dat wenste?

Ja, wanneer je het zó benaderde leek het moedige kunst. Door de vermoeidheid staarde ik haar verward aan, ik kon het niet tegenhouden. De lieve schat attendeerde me hierop met een nonchalante en vooral elegante handbeweging langs mijn trillende mondhoecken, waarop hetzelfde gevoel als vroeger me bekreep, wanneer Monique mij onverwacht uit een waas van verwondering en diepe zielenroerselen haalde door een terloopse aanraking of beweging, ondersteund met een begripvolle glimlach waarmee ze aangaf dat ik er ook niets aan kon doen, dat ik soms nu eenmaal in de fout ging op dit punt. Het was alsof ze mijn onvolkomenheid had geaccepteerd zoals je dommigheden van een baby of van een demente ouder voor lief neemt. Maar nu staarde ik dus op eenzelfde manier – als een onwetende puber – Julia aan en kon ik het niet helpen een glimp van haar spillebenen onder haar loshangende hemdje op te vangen! De vermoeidheid van de zaterdagnacht had me te pakken, de weerstand viel weg, waardoor ik werd geraakt door dit beeld zoals dat niet hoort, ja, zoals een man betoverd wordt door een aantrekkelijke vrouw! Ik schrok zo hevig dat ik stokstijf, als een mummie uit het oude Egypte, op mijn rondtollende designstoel van Jan des Bouvrie bleef zitten. Gelukkig spurten ze de trap op en negeerden ze mijn te lang aangehouden, hunkerende oogopslag. Julia giechelde. De onzalige gedachte aan wat ze boven aan het doen waren kon ik een halt toeroepen door me te concentreren op het tv-programma van de boeddhistische omroep.

De navolgende dagen verliepen tergend langzaam; het gepieker bleef. En erger, nu kon ik ook tijdens mijn werk aan niets anders meer denken! Iedere dag dat dit langer duurde was er één te veel. De liefde voor onze villa was mijn enige houvast, een bakken van rust. Wanneer zou ze haar kunstenaarschap beu worden en die medische opleiding starten? Zou ze genezen zijn na deze sabba-

tical in de kunst? Vanaf haar zesde wilde mijn meissie niets liever dan arts worden. Het had zo mooi kunnen zijn. Meebuigen en uitzingen, Henkie! Na een paar maanden uitleven in de kunstenaarsscene krijgt ze er vast genoeg van. Misschien wilde Julia me tonen dat ze volwassen werd? Of was het vele malen erger en dreigde ik alleen onze villa met huishoudster te bewonen, nadat Julia ontspoord aan de heroïne verslaafd in een psychiatrische kliniek belandde!? Dat nooit! Ook zakendoen was nu een kwestie van overleven: het rommelde zodanig in de sectoren waarin we opereerden, dat mijn holding in zwaar weer verkeerde, wat zeg ik, zich in een allesverslindende orkaanstorm bevond. Aldus piekerde ik er lustig op los, het hield geen pauze; steeds krampachtiger greep ik naar kalmeringspillen, alcohol en de roes van wandelen, gewoonten die ik tenminste kon koesteren. Het zou allemaal abrupt kunnen eindigen?

Toen het eindelijk zaterdagavond geworden was bleef de zon langer boven de vertrouwde pakhuizen hangen, statig gelegen aan de overkant van de Maas. Bovendien werden we de laatste dagen getraakteerd op sporen van de aankomende lente: een voorproefje had zich aangediend. Een milde zeewind, pal uit het zuidwesten, verving de koudegolf. De vriesbestendige bloembollen liepen uit, de mensen werden vriendelijk. Ze hadden uitgezien naar deze eerste lentezon zoals een kind kan snakken naar een favoriet snoepje, maar zelf keek ik vooral reikhalzend uit naar een fatsoenlijke kunstuiting van Julia! Zou ik gelovig zijn dan had ik ervoor gebeden dat ze vanaf heden prachtige figuratieve kunst, dus zonder intentie te shockeren, zou creëren. Juist van mijn kleine meissie had ik iets beters verwacht, ik bedoel, ze had het gymnasium toch niet voor niets cum laude afgerond! Ja, van mijn slimme dochter had ik gehoopt op een subtieler spel, een geraffineerde manier om de huidige macht te doorbreken. Ik

besloot de route in te korten door de watertaxi naar Delfshaven te nemen. Door dit kat- en muisspel met mijn gewoonten intensiverde de aangenaam pijnlijke opgewondenheid. Wat zou ik deze keer aantreffen in onze kunstgalerie?

Inmiddels had ik door dat Julia op maandag de nieuwe kunst installeerde die ze zaterdagavond had vervolmaakt. Haar nieuwste werk had dus al de hele week voor ons winkelraam gestaan, gehangen of gelegen! Gedisciplineerd wachtte ik doelbewust tot zondagochtend. Het bedwingen van deze aandrang verschaftte me voldoening. Diep vanbinnen genoot ik van het niet-weten, van de opgebouwde rillingen, het afzien door mentale en fysieke hunkeringen die ik voelde tot zaterdag tijdens de wandelingen, ja, tijdens alles wat ik in de tussentijd uitvoerde tot diep in de nacht, wetende dat haar kunstwerk het nieuwsgierige Rotterdamse publiek had vermaakt of gechoqueerd, terwijl een combinatie van deze kenmerken niet ondenkbeeldig was! Ik besepte dat ik niet kon wijken voor haar provocaties. Door deze stadswandelingen raakte ik geïnteresseerd in woonhuizen die ik anders zonder omkijken passeerde, gedachteloos en blind voor de omgeving. Kortom: tijdens deze pijnlijke kwelling, niet wetende wat ik zou aantreffen, leerde ik Rotterdam van een andere kant kennen. Enkele weken geleden had ik Annegreet gevraagd tweedehands kleding in te zamelen. En nu verkleedde ik me op kantoor tot een bijna zwerver die nog nét zijn laatste huur kon betalen, tot een dakloze die de kantjes ervan afliep. In deze verslofte outfit voelde ik me vrij als een vogel in mijn eigenste stad; prachtig vond ik dat! Mijn driedelig pak stopte ik in de koffer, klaar voor de stomerij. Daarop hees ik mezelf grootmoedig in deze rommelmarkt spullen, die ik nog wel even iedere week liet wassen door mijn huishoudster Tatjana.

Net op het moment dat ik het bedrijfspand verliet, werd de Veerhaven getrakteerd op een oranje gloed over de statige huizen en de kade, in rap tempo vervangen door een dieprode schaduwpartij. De temperatuur nam hierbij af tot slechts enkele graden boven het vriespunt. Mijn zwartwollen trui zat los, terwijl mijn versleten leren jack stoer oogde, vol onherstelbare beschadigingen. Iets in mij hoopte Johanna te treffen. Een jongensachtige bravoure overviel me met stout plezier. Een gevorderde leeftijd was interpreteerbaar tegenwoordig, een gemiddelde van boven de vijftig zou ons maatschappelijk klimaat gaan bepalen, dus waarom zou ik, Henk van Wijnen-Swarttouw, niet op een ouderwetse kroegentocht kunnen gaan en zo deze zorgelijke zaterdag – de fiscus en het OM hijgden in mijn nek – aanvullen met de meer aangename kanten die het leven te bieden heeft? Je moet het zelf doen, barmhartigheid bestaat niet! De behoefte aan deze wandeling, vrij en alleen, werd sterker; ik verheugde me tijdens mijn werkweek op dit begin van de ongewisse zaterdagavond waarop ik incognito het hazenpad koos. De tweedehands kleding zat als gegoten. Ik voelde me zo vrij als gefantaseerd en besepte dat Julia haar ontsparingen positieve gevolgen meebracht. Alleen Johanna zou ik dit alles haarfijn kunnen uitleggen. En laten we eerlijk zijn: is daar de nacht niet voor, zijn daar de kroegen niet voor opgericht? Zijn ze niet uitgevonden om vreemdsoortige zorgen, kromme gedachten en tegenstrijdige gevoelens te delen? Beslommeringen die je in je nabije omgeving niet wilt of kunt uiten? Wanneer ik onverhoopt niemand ontmoet om tegenaan te kletsen, kan ik mijn verhaal altijd nog kwijt aan de bolders in de kademuur, pal voor het Wereldmuseum, grapte ik kinderlijk mistroostig.

Een vrachtschip gleed voorbij; het was zo'n stevige, diepliggende jongen met sigaar aan de voorkant. Het onooglijke logo van mijn

vader zijn onderneming, glad als een aal, schoof prominent langs. Tergend langzaam verdween ie uit zicht. Geërgerd nam ik een flinke teug uit de gecamoufleerde flacon die ik had opgevestigd van zolder, gevuld met Vlaardingen ijsmoppen likeur, mijn favoriete opwarmer voor onderweg. Ik kon niet wachten tot de lente definitief haar intrede deed, zodat ik 's ochtends vroeg op pad kon, onherkenbaar struinend over de Willemsbrug. Hoe anders was dit vorige week verlopen, toen ik mezelf vastgreep tijdens de hardste windvlagen! Nu alles buiten kalm oogde, verhevigde paradoxaal genoeg de pijnlijke doodsangst Julia te verliezen in die alles en iedereen opslokkende menigte, in die kolkende massa. Wat zeg ik: het sloeg keihard toe en liet me niet meer met rust. Alsjeblieft, een niet-provocerend kunstwerk! Misschien was ze tot inkeer gekomen door negatieve reacties van haar vriendinnetjes? Als kop-van-jut, als spelbreker fungeren is voor niemand lang vol te houden, zelfs niet voor mij, mensen. Hoe gemakkelijk ze daarmee omging! Ik deed mijn best, maar er was geen spoor van terugtrekken te ontdekken, integendeel! Julia's timide oogopslag leek permanent verdreven door een ondeugende, wilde variant met bijpassende presentatie in haar dagelijkse outfit! De gelijkenis met Monique werd minder. De pijn zat vast in mijn lijf, ze bouwde in de loop van de week langzaam op. Ook daarom vond ik wandelen aangenaam, het was alsof ik werd geholpen door een hogere instantie en gedwongen werd naar een bedevaartsoord te lopen, urenlang tot diep in de nacht, tot ik in het stilste uurtje van de week – zondagochtend tussen vijf en zes – onze galeriewinkel in de Witte de Withstraat bereikte.

Op het stoïcijns kabbelende water voeren enkele vrachtschepen, handig ontweken door zo'n watertaxi met een kajuitframe van teakhout. Even leek hij zelfs te zijn ondergedompeld, maar dat bleek gezichtsbedrog. Ik vond ze grappig om te zien, maar nam

zoals altijd de moderne watertaxi die vol gas over de Maas knalde en golven veroorzaakte hoger dan de boeg, tot waar hij de Kop van Zuid rondde om aan te leggen tussen de natte ballen en mijn bestemming: Hotel New York. Meteen bij binnenkomst werd ik naar mijn tafel begeleid door de stagiaire. Zoals afgesproken negeerde ze me volkomen, terwijl ze haar jonge lippen bevochtigde met feloranje lippenstift. Ik moest me vooroverbuijen om haar een zoen op haar wangen te kunnen geven! Ze keek niet op of om, bleef in haar spiegeltje bezig met inspectie van haar make-up, haalde haar smartphone uit haar handtas van kattenhaar (iets waar ik een bloedhekel aan had! Het deed me denken aan die idiote ‘dierenliefhebster en activistische kunstenaar’ die haar eigen kat had gewurgd) en begon eindeloos te communiceren. Maar met wie precies!? Ondertussen wenste ze niets minder dan de duurste champagne. Tijdens het diner nuttigde ze slechts enkele minuscule hapjes met groente en stukjes vis, waarbij ze ook nog eens driekwart van haar bord liet liggen! Verveeld staarde ze uit het raam. Hoewel ik probeerde te genieten van de gebakken zeeduivel, van de entourage en van de gasten die af en toe een steelse blik op onze tafel wierpen, nieuwsgierig naar hoe deze zaterdagavondvork in de steel zat, bekwam me een angstig gevoel van onvermogen haar te pleziëren. Na de espresso als dessert schuifelde ze van tafel om eindeloos met een aan de bar zittende jongeman te converseren. Toen hij haar een drankje wilde aanbieden en ik haar voor de zoveelste keer wenkte, ditmaal gepikeerd en wanhopig smekend, slenterde ze naar de watertaxi. Terwijl mijn opgewondenheid toenam, ontspanden mijn nekspieren.

Op het moment dat het Maaswater langs de boeg spoot begon ik te trillen van gezonde levendigheid, overweldigd door het machtige en tegelijk zo nietige gevoel met zo’n snelheid op dit brede,

volledig gecultiveerde water te varen, de Maas omringd door vrachtschepen, golfplaten, loodsen, kranen en op de kade wachtende pallets vol scheepsadingen, tot het sober verlichte Deltahotel in beeld verscheen. In de verte leek het hotel een van de vele raffinaderijen langs de waterkant. We wiebelden de ponton op. Nu mocht ik haar middel beetpakken, tenminste, ze tolereerde het uit gemakzucht. Het was alsof ze het eigenlijk niet wilde, maar niet de moeite nam me daarop te wijzen of corrigeren, alsof ze elk moment zou kunnen uitvallen met een uitbrander. Hierdoor kreeg ik het gevoel op mijn tenen te balanceren, delicaat handelend om haar te gerieven! In onze kamer aangekomen, ik huurde steevast nummer 33, mocht ik op de stoel plaatsnemen, waarna ze verveelt enkele foto's van zichzelf nam, haar benen wijd en met opgetrokken knieën, de doorzichtige panty slordig en strak in haar kruis, zo donker dat er niets concreets te zien was en in een houding van een vreemdsoortige combinatie van fotomodel en pornoactrice. Een uitdagende pose die niets te raden overliet! Terwijl ze haar feloranje lippenstift uitsmeerde over haar gezicht, met slordige vlekken op haar kin, verwisselde ze moedwillig haar verveelde oogopslag met een uitdagende blik. Deed ze bewust aan overacting om mij te plezieren? Plotseling keek ze op.

‘Wat zit je te staren!’ riep ze kwaadwillig en gepikeerd.

‘Sorry,’ zei ik berouwvol.

Ruim een uur later wandelden we naar de bar.

Aangezien we beiden de watertaxi wilden nemen, deed zich de ongemakkelijke vraag voor of we tegelijk terug zouden varen. Dit loste ze echter reuzehandig op door aan de bar een cocktail Night-Sin te bestellen en een monoloog van een spraakzame zakenman van allochtone afkomst te ondergaan, haar benen ontbloot kruisend voor zijn gulzige ogen. Hij begon met de seconde enthousiaster te vertellen. Zijn indrukwekkende borst- en

schouderpijnen sprongen uit de naad van zijn driedelig pak, al veinsde hij koelbloedig te blijven. Tja, die bleven nog wel even gezellig keuvelen! Achter hen, aan de overkant, blies een wolkje uit de donkergrijze schoorsteen. Tussen de sprankelende lichtjes van buisconstructies en tankinstallaties voelde ik aan mijn ingewanden hoe de watertaxi een messcherpe bocht naar links inzette, langs de raampartij van het over het water uitstulpende hotelgedeelte, daar waar de zakenman met ingevallen jukbeenderen een tweede cocktail voor haar bestelde, terwijl hij opzichtig zijn hand lager dan haar middel plaatste! Toegeeflijk verstoken van jaloezie werd ik overvallen door een mengeling van angst en blijheid, van vrijheid en opluchting alléén verder te reizen. We meerden aan tussen historische schepen met donkerbruine zeilen en vergeelde touwen, oer-Hollandse ijzeren platbodems met midscheepse zijwaarden tegen het verlijeren en gaffelgetuigde masten. Ze lagen hier voor het creëren van de sfeer van het indertijd zo bruto gebombardeerde Rotterdam. Delfshaven, een van de weinige locaties die door het sociaal nationalistische geweld was ontzien. Op de kant geklommen wandelde ik meteen op mijn doel af. Het geluksgevoel van vorige week schoot terug langs mijn rugwervel en kriebelde vermakelijk in mijn nekvel. In gedachte doemde Johanna's speelse blik vol ervaring op. Tante Jo was niet te vinden. Terneergeslagen bleef ik als een troosteloze zwerver aan de bar hangen. Nu leek ik welhaast geobsedeerd door deze ervaren dame van vertier! Toch vershoten mijn gedachten, vermoedelijk door een dansend groepje meiden, naar wat ik zou aantreffen in ons winkelraam. Ook schoot de onzalige fantasie me te binnen dat Julia zou komen binnenwandelen, deze meisjes zou omhelzen en haar vader half bezopen aan de bar zou zien hangen! Overmand door wanhoop hoe mezelf ooit uit deze patstelling te schaken, hield ik me nu niet meer in, zodat ik na sluitingstijd daadwerkelijk stomdronken, ja, vele malen er-

ger dan een week geleden, langs de zeilschepen waggelde en tussen de kade en het derde schip, een oude stoomboot met zo'n joekel van een roetzwarte pijp stevig op het dek geplant, spontaan vomeerde. Ik kon het helaas niet tegenhouden. De aanblik was onplezierig, ik zag het smerige mengsel wegdrijven en zich mondjesmaat verspreiden in het ijskoude water. Verslagen waggelde ik naar onze winkelstraat. Met kauwgom tussen mijn kaken en tollend op mijn benen bewonderde ik met opengevallen mond de beelden van Julia en haar vriendje: dit was dus die verrassend aardige Marokkaanse jongen van het ontbijt!

Hovenieren

Hoe het maandag geworden was, wist ik niet. Mijn enige herinnering was dat ik een tweetal aspirines had genomen en Feyenoord van Ajax zag winnen. Haha, en nog wel in die Panenkoek! Dat moest gevierd worden! Ik zal Annegreet hebben gebeld om te melden dat ik morgen thuisbleef, waarop ik op onze Jan des Bouvrie bank, kleurloos sneeuw wit, in slaap moet zijn gevallen. Tatjana was wederom nergens te bekennen. Dit spoot zo langzamerhand de spuigaten uit! De hoogste tijd voor een slechtnieuwsgesprek. Gekreukeld wakker geworden, hees ik mezelf moeizaam overeind.

Nu schrale zonnestralen doorbraken, – half maart was het al, iedereen snakte naar de lentezon – besloot ik ouderwets de eerste viooltjes en narcisbollen te gaan ingraven. Daar kon ik echter niet mee aanvangen voordat ik met Wesseling had gebabbeld. Nou ja, met zijn verpleegster. Hij was vannacht weer eens op stap geweest. In zijn gestreepte pyjama hadden ze hem gevonden, op zoek naar zijn stamkroeg rond het Stadhuisplein. Hij begon nu toch flink de weg kwijt te geraken, want zijn stamkroeg had zich nooit rond dat plein bevonden; volgens mij kon ie beter in de Posthoornstraat zoeken! Ik sommeerde de lieve schat hem ogenblikkelijk aan de telefoon te roepen. Mijn stemgeluid kalmeerde hem, zo te horen knapte hij alweer aardig op. Donzig grijze stadswolken stapelden zich op boven het centrum, toen ik mijn onopvallende BMW voor de bloemenwinkel de Rozentuin parkeerde, waar ik al snel een berg van die dozen begon in te laden. Plotseling schrok ik op van onophoudelijk getoeter, almaar herhaalde die dwingende, schelle toon zichzelf, galmend

door de chaotische winkelstraat. Geërgerd draaide ik vliegensvlug rond mijn as en wilde al een wegwerpgebaar maken, toen ik zag wie er uit de bestelbus hing. Krijg nou wat, die gehavende bokser, hoe heet ie? Willem! Hij droeg een scheepspet en had een groene overall aan! Zijn gezicht leek enigszins hersteld van bloeduitstortingen, maar zijn neus bleef zo te zien nog wel een tijdje scheef en ingedeukt.

‘Meneer de directeur!’ riep hij, ‘Wacht, ik heb iets voor je!’ en opende zijn gammele bestelbus door met een snerpend geluid de schuifdeur opzij te smijten. Knallend klikte het ding vast in de deursponning. ‘Mot je nou es kijken!’

Mijn achterklep nonchalant opengelaten stiefelde ik eropaf. ‘Wat is het?’ vroeg ik nieuwsgierig en stak mijn hoofd het busje in, waar een reeks Japanse bonsaiboompjes schots en scheef tegen elkaar aanleunden in kartonnen dozen vol aardevlekken.

‘En? Hoeveel wil je er hebben?’

‘Allemaal, ik neem ze allemaal! Ze zijn prachtig!’ riep ik, betoverd door hun delicaat grillige vormen. Daar had hij niet van terug. Noodgedwongen volgde hij me op de voet door het centrum, bumper klevend tot pal voor het hek van onze villa.

‘Zet ze daar maar neer,’ zei ik. ‘Hoeveel kost dit grapje?’

‘Ik kan ze voor je ingraven? Ik ben een volleerd tuinman, met certificaat en zo... een echte Hendrik!’

‘Oh... maar ik wil het graag zelf doen, jongen.’

‘Niet zeuren ouwe, ik doe het voor niets, oké? Die Japanners krijg je voor een vriendenprijssie! Als kroegmaten moeten we elkaar helpen, anders gaat dat nooit goedkomen. Doet dat ijzeren schuifhek open wil je, ik ben er klaar mee en verwacht een paar bier na afloop!’

En zo geschiedde het. Onze Willem de Bokser hovenierde er binnen de kortste keren vrolijk op los in zijn overall vol aardevlekken en met zijn door criminelen platgeslagen neus,